

Správa o výsledku kontroly 2025

Program cezhraničnej spolupráce
Interreg V-A
za programové obdobie 2014 – 2020

Najvyšší kontrolný úrad SR
Ľubomír Andrassy, predseda

Kontrolovali sme

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a 26 prijímateľov nenávratného finančného príspevku z programov Interreg V-A v rámci programového obdobia 2014 – 2020.

Celoslovenská kontrola preverila plnenie systému riadenia a kontroly programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A zo strany MIRRI SR, plniaceho úlohy riadiaceho, ako aj národného orgánu, v rámci čoho zabezpečuje preplácanie finančných prostriedkov a kontrolu delegovaných právomocí na implementačné subjekty. Predmetom kontroly bolo preveriť realizáciu vybranej vzorky 27 projektov v celkovom objeme 60,2 mil. eur, realizovaných u 26 prijímateľov, ich reálne výsledky a prínosy k regionálnemu rozvoju.

Ako sme postupovali

Kontroly boli realizované v súlade so zákonom o NKÚ SR a štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI). Do kontrol bolo zapojených 26 kontrolórov s viacročnou kontrolórskou praxou na NKÚ SR.

Prečo sme kontrolovali

Interreg je jedným z kľúčových nástrojov EÚ na podporu cezhraničnej spolupráce prostredníctvom financovania projektov. Cieľom je riešiť spoločné výzvy a nájsť spoločné riešenia v oblastiach ako je zdravotníctvo, životné prostredie, výskum, vzdelávanie, doprava, udržateľná energia a ďalšie. Programy Interreg sú financované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja na podporu harmonického rozvoja územia Európskej únie na rôznych úrovniach. Na rozdiel od centrálne riadených programov, akými sú niektoré programy EÚ so špecifickými nariadeniami, Interreg V-A umožňuje väčšiu flexibilitu a prispôsobenie sa potrebám regiónov, no zároveň to prináša väčšiu komplexnosť i rozdiely v spôsobe riadenia jednotlivých programov. V rámci prípravy kontroly boli identifikované a vyhodnotené riziká, ktoré sme rámci výkonu kontroly preverili; konkrétne: (i) Systém riadenia a realizácie projektov, (ii) Plnenie merateľných ukazovateľov a cieľov projektu, (iii) Prínos pre región v zmysle rozvojových aktivít miest a obcí. Riziká týkajúce sa systému riadenia a realizácie projektov sa čiastočne, resp. úplne potvrdili. Riziká definované v oblasti plnenia merateľných ukazovateľov a cieľov projektu boli v rámci preverovanej vzorky projektov potvrdené v jednom prípade. Riziká v oblasti prínosu programov Interreg V-A pre región, v zmysle rozvojových plánov samospráv, neboli potvrdené.

Čo sme zistili

Zistenia identifikované kontrolou NKÚ SR v kontrolovaných subjektoch –

MIRRI SR (riadiaci orgán Interreg V-A SK-AT a SK-CZ, národný orgán pre Interreg V-A HU-SK a PL-SK):

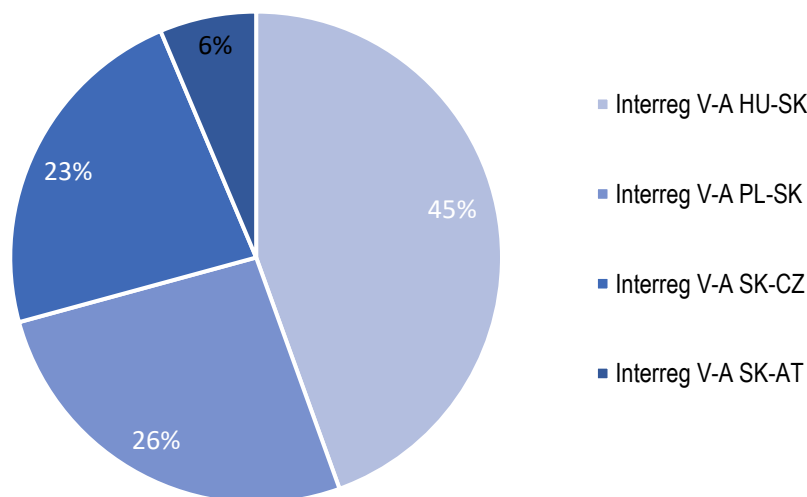
- nedodržanie lehoty stanovenej pre proces spracovania žiadosti o platbu v zmysle Interného manuálu procedúr (prekročenie o 11 až 16 pracovných dní);
- nesúlad v riadiacej dokumentácii. v spôsobe predkladania následnej monitorovacej správy, uvedenom v Príručke pre Prijímateľa a v Internom manuáli procedúr;
- nesúlad monitorovacích údajov k monitorovacej správe, uvedených v zmluve o poskytnutí NFP, s informačným systémom ITMS2014+;
- neplnenie povinností zverejňovania dát a dokumentov v informačnom systéme IMTS2014+.

Prijímatelia (VÚC, mestá, obce, štátny podnik, verejnoprávna inštitúcia, príspevkové inštitúcie, občianske združenia, regionálne zoskupenia):

- porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy;
- nezverejňovanie Zmlúv o poskytnutí podpory z Európskeho fondu regionálneho rozvoja spolu s dodatkami v CRZ;
- nedodržiavanie zmluvne stanovených lehôt (prekročenie lehôt o 10 až 210 dní);
 - nedodržiavanie termínov pri predkladaní žiadosti o platbu spolu s monitorovacími správami za každé štvormesačné vykazované obdobie od dátumu začatia projektu v zmysle Zmluvy o NFP,

- nedodržiavanie termínov pri predložení záverečnej žiadosti o platbu s monitorovacou správou po ukončení projektu v zmysle Zmluvy o NFP,
- oneskorené zasielanie žiadostí o platbu na kontrolu Spoločnému sekretariátu ako vedúcemu partnerovi projektu, porušenie Príručky pre Prijímateľa,
- nezaslanie žiadosti o zavedenie zmien projektu Spoločnému sekretariátu v stanovenej lehote, porušenie Príručky pre Prijímateľa.

Prehľad využitia programov Interreg V-A v rámci PO 2014 – 2020 prijímateľmi projektov podľa jednotlivých cezhraničných regiónov

Zdroj: Dotazníkový prieskum NKÚ SR medzi 320 prijímateľmi programov

Čo odporúčame

Výboru NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj odporúčame, aby Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ako riadiaci orgán programov Interreg VI-A, využilo príklady dobrej praxe zistené kontrolou, napriek zisteným nedostatkom, ktoré vznikli najmä pochybeniami na strane prijímateľov, avšak nemali vplyv na implementáciu projektov, a tým akcelerovalo realizáciu projektov v rámci nového programového obdobia 2021-2027.

VÝKON KONTROLNEJ AKCIE

Účel kontrolnej akcie

Účelom kontroly bolo vyhodnotenie procesov systému riadenia, kontroly a možné zvýšenie dopadu realizácie projektov s ohľadom na merateľné ukazovatele projektu.

Rámec kontrolnej akcie

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu. K metódam a technikám, ktoré boli uplatnené počas výkonu kontroly, patrili najmä štúdium dokladov, metódy analýzy, porovnávania, písomné vyjadrenia, vysvetlenia kontrolovaného subjektu, rozhovory so zamestnancami kontrolovaného subjektu a iné. Kontrolovaným obdobím boli roky 2014 až 2024 a súvisiace obdobia.

Pre výber vzorky bola použitá neštatistická metóda stratifikovaného výberu, na základe stanovených kritérií a úsudku kontrolóra. Stratifikácia bola vykonaná na úrovni všetkých projektov za jednotlivé programy Interreg V-A. V rámci výkonu kontroly bol realizovaný NKÚ SR dotazníkový prieskum s cieľom získať názory a skúsenosti od prijímateľov nenávratného finančného príspevku zapojených do programov Interreg V-A. Dotazník bol rozoslaný všetkým evidovaným realizátorom projektov programov Interreg V-A, čo predstavovalo 338 oslovených respondentov. Vzhľadom na niekoľko nedoručiteľných emailov môžeme považovať za úspešne oslovených 320 respondentov, pričom bolo prijatých celkovo 200 odpovedí, čo predstavovalo návratnosť 62,5%. Výsledky dotazníkového prieskumu boli poskytnuté MIRRI SR ako riadiacemu a národnému orgánu programov Interreg V-A.

Výsledky kontrolnej akcie

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Riadenie a realizácia projektov

MIRRI SR bolo uznesením vlády SR č. 355/2020 zo dňa 4. júna 2020 s účinnosťou od 1. 10. 2020 určené ako orgán zodpovedný za prípravu a implementáciu pre programy v rámci cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničná spolupráca.

MIRRI SR vystupuje ako RO pre programy spolupráce Interreg V-A SK-CZ a Interreg V-A SK-AT v rámci cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničná spolupráca. MIRRI SR s jeho príslušnými útvarmi taktiež vystupovalo v procese implementácie programov spolupráce ako národný orgán pre programy cezhraničnej spolupráce Interreg V-A PL-SK a HU-SK. V procese implementácie týchto dvoch programov funkcia SpS nebola vykonávaná orgánmi SR.

Pri všetkých projektoch programov Interreg V-A bol uplatnený princíp vedúceho partnera, ktorý nesie zodpovednosť za realizáciu projektu. Každý vedúci partner musel mať minimálne jedného cezhraničného partnera. Pri výbere projektov bol kladený dôraz na pozitívny cezhraničný dopad – pridanú hodnotu projektov cezhraničnej spolupráce: spoločenský dopad, dopad na cieľové skupiny a finančný dopad.

Nariadenie o európskej územnej spolupráci definovalo štyri kritériá spolupráce, prostredníctvom ktorých sa posudzuje kvalita spolupráce. Projekt mohol byť oprávnený len za predpokladu, že spĺňal minimálne tri kritériá spolupráce, pričom platilo, že kritériá „spoločná príprava“ a „spoločná realizácia“ boli povinné.

Prehľad kritérií spolupráce:

- spoločná príprava,
- spoločná realizácia,
- spoločný personál,
- spoločné financovanie.

Kontrolná skupina NKÚ SR zistila, že MIRRI SR dodržalo povinnosti pri príprave výziev, uplatnilo princíp partnerstva a bolo dodržané nariadenie o európskej územnej spolupráci.

Kontrolná skupina, na základe výsledkov kontroly vybraných projektov konštatuje, že MIRRI SR – ako RO, resp. národný orgán, reagovalo na požiadavky alebo problémy počas implementácie kontrolovaných projektov promptne a flexibilne. MIRRI SR taktiež poskytovalo podporu pri príprave a pri realizácii projektov formou usmernení, konzultácií, a pod.

Na účel zvyšovania úspešnej realizácie projektov a dosiahnutia stanovených cieľov zorganizovalo MIRRI SR, ako RO, počas programového obdobia 2014 – 2020 celkom 28 vzdelávacích aktivít s rôznym zameraním – ako napr. zvýšenie odborných znalostí a kapacít lokálnych a regionálnych aktérov, vrátane úradníkov, nevládných organizácií, podnikateľov a ďalších zainteresovaných strán – ako efektívne spravovať a implementovať projekty financované z fondov Interreg V-A, čo zahŕňalo plánovanie, monitorovanie, vykazovanie a finančné riadenie projektov.

Nevyhnutnou súčasťou vzdelávania bol ITMS2014+ tréning, kde boli účastníkom poskytnuté komplexné informácie a praktické zručnosti potrebné na prácu v ITMS2014+, od registrácie subjektu, cez podanie ŽoNFP až po evidenciu projektu, VO a ŽoP.

Pri programoch Interreg V-A PL-SK a HU-SK bol organizátorom vzdelávacích aktivít spoločný sekretariát v Krakove, resp. v Budapešti, MIRRI SR, ako národný orgán, sa na nich zúčastňoval ako pozvaná inštitúcia.

Po preverení riadiacej dokumentácie programov Interreg V-A a získaných informácií, v zmysle jednotlivých vyžiadaní dokladov a informácií, kontrolná skupina NKÚ SR identifikovala nedodržanie lehoty stanovenej pre proces spracovania ŽoP, pričom boli porušené povinnosti RO, vyplývajúce z IMP RO pre Interreg V-A SK-AT.

Výzvy a čerpanie finančných prostriedkov v rámci PO 2014 – 2020

Na základe jednotlivých prehľadov plánovaných a vyhlásených termínov výziev programov Interreg V-A možno konštatovať, že výzvy boli vyhlasované priebežne počas celého PO, pričom väčšine z nich sa reálny dátum vyhlásenia priblížil k plánovanému termínu. Z dôvodu maximalizácie čerpania jednotlivých programov z úspor na iných projektoch bolo umožnené žiadateľom o NFP, aby sa prihlásili do vyhlásených výziev aj v roku 2022 a 2023, čo prispelo k dočerpaniu finančných prostriedkov.

Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A patrí k vysoko úspešným programom, ktorých miera realizácie projektov dosiahla 94,5%. Vo všetkých programoch Interreg bolo riadne ukončených 641 projektov z celkového počtu 678.

Tab. č.1 Prehľad čerpania programov Interreg V-A k 31. 12. 2024

Program	Počet riadne ukončených projektov	Čerpanie (EÚ zdroj)
Interreg V-A SK-AT	184	82 147 768 eur
Interreg V-A SK-CZ	53	99 696 589,37 eur
Interreg V-A PL-SK	154	177 248 148,70 eur
Interreg V-A SK-HU	250	151 888 080 eur

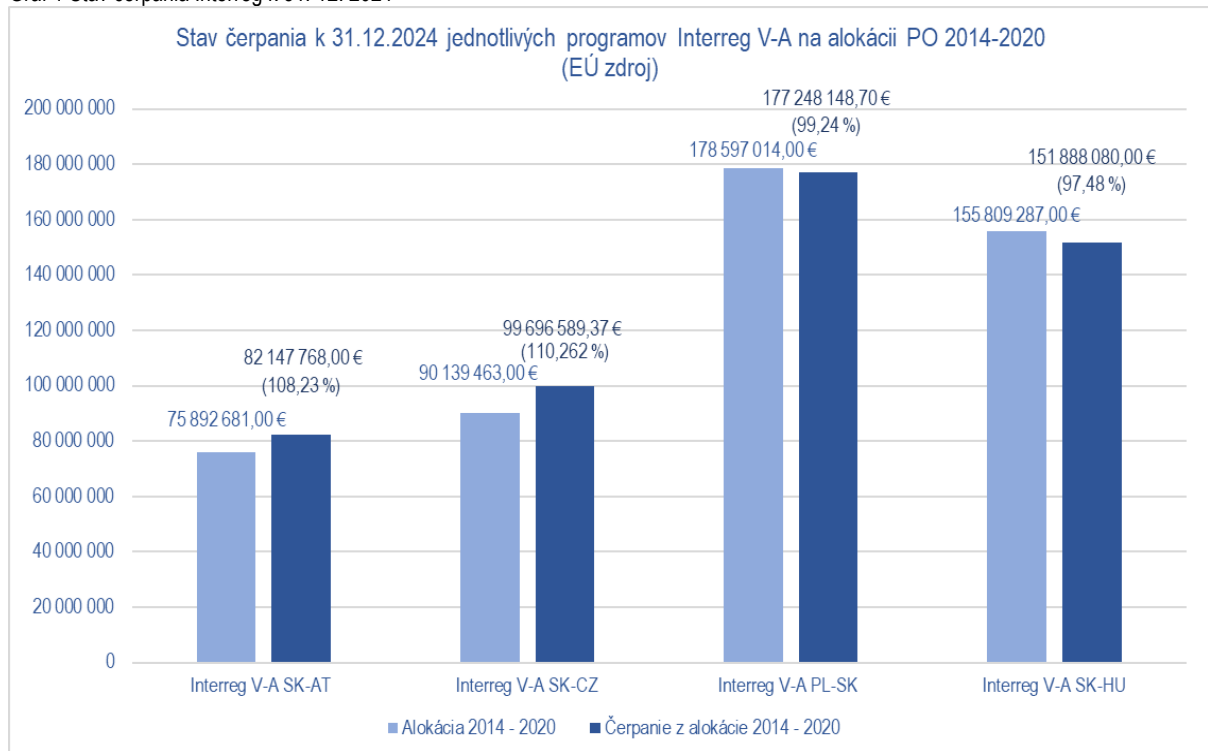
Zdroj: spracovanie NKÚ SR

Finálna úroveň čerpania PO 2014 – 2020 bude známa po uzatvorení PO na základe predloženia záverečných účtov, ktoré budú predložené EK v zmysle platných termínov, najneskôr do 15. februára 2026.

Stav čerpania k 31. 12. 2024 jednotlivých programov Interreg V-A na alokácii 2014 – 2020:

- Interreg V-A SK-AT – podiel čerpania na úrovni 108,23%,
- Interreg V-A SK-CZ – podiel čerpania na úrovni 110,62%,
- Interreg V-A PL-SK – podiel čerpania na úrovni 99,24%,
- Interreg V-A SK-HU – podiel čerpania na úrovni 97,48%.

Graf 1 Stav čerpania Interreg k 31. 12. 2024

Zdroj: MIRRI SR,; spracovanie NKÚ SR

Monitoring a hodnotenie programov Interreg V-A

RO programov Interreg V-A SK-CZ a Interreg V-A SK-AT, počiatočným nastavením systému merateľných ukazovateľov spôsobil, že si žiadatelia o NFP volili nižší počet MU, ako ich projekty skutočne plnili, prípadne mali problém naplniť stanovené hodnoty zvolených MU. RO podporou nižšieho počtu MU postupoval v súlade s Návrhom usmernení pre obsah programu spolupráce, verzia 5 zo dňa 8. 5. 2014, podľa ktorého „Pre každý špecifický cieľ by sa mal použiť iba jeden (ak je to možné), no nie viac ako dva ukazovatele výsledkov“. Pri tomto prístupe však vznikali riziká, že sa prínosy jednotlivých projektov nebudú plne agregovať do celkových výsledkov programu, prípadne že stanovené hodnoty MU nebudú dosiahnuté.

V novom PO 2021 – 2027 došlo k zmene v systéme MU. V súlade s usmerneniami EK (Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021 – 2027) zaviedol RO systém ukazovateľov, výstupov a výsledkov. Pri nastavovaní ich cieľových hodnôt vychádzal zo skúseností z PO 2014 – 2020, z analýzy absorpčnej kapacity potenciálnych žiadateľov, nábehovej krivky kontrahovania a čerpania alokácie, vývoja inflácie a pod.

Zavedením povinného výberu výsledkového ukazovateľa v PO 2021 – 2027 sa kladie dôraz aj na to, aký má projekt vplyv na územie alebo cieľovú skupinu, resp. reálnu pridanú hodnotu (napr. MU – zvýšenie návštevnosti, zapojenie organizácií do cezhraničnej spolupráce po dokončení projektu) a nie iba na formálny odpočet splnenia aktivít. Výsledkový ukazovateľ taktiež umožňuje jednoznačnejšie preukázanie prínosu projektu voči stanoveným cieľom programu.

V PO 2021 – 2027 sú v rámci programu Interreg V-A SK-CZ a SK-AT dosiahnuté hodnoty MU monitorované na úrovni projektu prostredníctvom systému ITMS21+, a zároveň prostredníctvom doplnujúcej textovej časti MS na úrovni projektu, ktorá je predkladaná prostredníctvom systému ITMS21+ s každým monitorovaním na úrovni projektu. Dosiahnutie hodnôt MU je evidované aj v rámci prílohy č. 9a k IMP RO SK-CZ/ č. 10a k IMP RO SK-AT v rámci otázok v predmetnom KZ.

Evidencia údajov v ITMS2014+ podľa IMP a pravidiel EÚ

Európska legislatíva v nariadení č. 1303/2013, konkrétne v čl. 125 uložila RO zriadenie systému na zaznamenávanie a uchovávanie údajov v elektronickej podobe o každej operácii, ktorá bola potrebná na monitorovanie, hodnotenie, finančné riadenie, overovanie a audit, vrátane potrebných údajov o jednotlivých účastníkoch operácií; a uložila RO, aby boli tieto údaje dôsledne zozbierané a uložené do systému. V podmienkach SR to bol ITMS2014+, ako centrálny informačný systém, ktorý slúžil na evidenciu a následné spracovávanie, export a monitoring dát o programovaní, projektovom a finančnom riadení, kontrole a audite pre programové obdobie 2014 – 2020.

Kontrolná skupina NKÚ SR preverila dodržiavanie povinností RO, súvisiacich s evidenciou údajov a dokumentácie v ITMS2014+ (zmluvy o poskytnutí NFP vrátane dodatkov, KZ vyhotovované v rámci kontroly súhrnných MS a NMS, správy z AFK ŽoP, KZ v rámci kontrol ŽoP), na vybranej vzorke projektov, pričom bolo zistené, že KZ vyhotovované v rámci kontroly súhrnných MS a NMS (v prípade, ak to bolo relevantné) neboli k uvedeným projektom evidované v ITMS2014+. RO taktiež v rámci kontroly ŽoP neevidoval v ITMS2014+ KZ, ktorými mal kontrolór overovať výdavky každého prijímateľa, ktorý sa zúčastňoval na operácii.

Po preverení dodržiavania povinností RO súvisiacich s evidenciou údajov a dokumentácie v ITMS2014+ na vybranej vzorke projektov NKÚ SR konštatuje, že údaje o kontrolných listoch neboli do informačného systému zaevidované v zmysle príslušných legislatívnych ustanovení.

Neevidovanie kontrolných listov, vyhotovených v rámci kontroly súhrnných MS a NMS a kontrolných zoznamov k ŽoP v systéme ITMS2014+ znižuje úplnosť a dostupnosť auditnej stopy, keďže uchovávanie výlučne v papierových projektových spisoch alebo v interných archívoch obmedzuje prístup pre všetky oprávnené kontrolné a auditorské orgány, zvyšuje riziko fragmentácie informácií a predlžuje proces ich získavania.

NKÚ SR považuje zverejňovanie kontrolných listov a kontrolných zoznamov v ITMS2014+ za nevyhnutné nielen pre transparentné a efektívne riadenie implementácie cezhraničnej spolupráce, ale aj pre umožnenie kontroly, zníženie rizika podvodov, včasné odhalenie nezrovnalostí a posilnenie dôvery verejnosti v systém poskytovania príspevkov. Dostupnosť tejto dokumentácie v ITMS2014+ zároveň uľahčuje sledovanie plnenia cieľov a poskytuje dôležitý podklad pre analýzy a spätnú väzbu pri nastavovaní budúcich výziev a politík.

Prijímatelia

Preverovaná vzorka, medzi 26 prijímateľmi, pokryla VÚC, mestá, obce, štátny podnik, verejnoprávnu inštitúciu, príspevkové inštitúcie, občianske združenia, regionálne zoskupenia. Na celkovej vzorke – 27 projektov v hodnote 60 210 718,96 eur, boli identifikované prevažne zistenia formálneho charakteru, t. j. bez vážnejšieho dopadu na realizáciu projektu.

Na strane Prijímateľov projektov bolo zistené nedodržanie lehôt stanovených zmluvou a systémom riadenia, napr. neskoré oznámenie zmeny štatutárov či podanie žiadosti o platbu, zmeny začiatku realizácie projektu, predkladanie MS, NMS a ŽoP. V troch prípadoch boli identifikované zistenia závažnejšieho charakteru, konkrétne u prijímateľov Vodohospodárska výstavba, š. p., Mestské lesy BA a Nitriansky samosprávny kraj.

Vodohospodárska výstavba, š. p., projekt „Výstavba mosta pre peších a cyklistov Dobrohošť – Dunakiliti“

Cieľom projektu bolo zvýšenie hustoty hraničných priechodov pozdĺž slovensko-maďarskej hranice prostredníctvom výstavby cezhraničnej infraštruktúry pre eko-turistov, spájajúcej úseky cyklotrasy EuroVelo 6 na Slovensku a v Maďarsku, aj napojenia na sieť TEN-T. Navrhnutá nová cyklistická trasa a most mali zabezpečiť bezpečnejšie a kratšie priame spojenie medzi obcami Dobrohošť (SK) a Dunakiliti (HU).

Vodohospodárska výstavba, š. p., nezrealizovaním výstavby mosta pre peších a cyklistov Dobrohošť – Dunakiliti v programovom období 2014 – 2020 nenaplnil cieľ projektu definovaný v žiadosti o nenávratný finančný príspevok, ktorým bolo zvýšenie hustoty hraničných priechodov pozdĺž maďarsko-slovenskej hranice. Neúspešná realizácia projektu v rámci doby oprávnenosti výdavkov bola spôsobená zdĺhavým procesom verejného obstarávania a neplnením zmluvných povinností zo strany zhotoviteľa. Uvedené okolnosti mali za následok nevyužitie schválených finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Na základe Usmernenia Komisie č. C/2024/6126 bol stanovený nový termín na ukončenie realizácie projektu a to do 15. februára 2027.

NKÚ SR identifikoval riziko negatívneho finančného dopadu na rozpočet Vodohospodárskej výstavby, š. p., v prípade nedodržania záväzného termínu ukončenia realizácie projektu výstavby mosta pre peších a cyklistov Dobrohošť – Dunakiliti, keďže kontrolovaný subjekt bude povinný vrátiť už vynaložené prostriedky do rozpočtu EÚ, pričom Vodohospodárska výstavba, š. p., mala možnosť využiť finančné prostriedky z EÚ fondov.

VV, š. p., mala v pôvodnom termíne – do 31. 12. 2023, možnosť využiť finančné prostriedky z EÚ fondov v sume 8 864 729,23 eur, pričom pôvodná zazmluvnená výška COV (celková hodnota projektu) bola v sume 10 429 093,22 eur. Skutočné čerpanie COV projektu predstavovalo sumu 3 272 233,05 eur, z toho EFRR 2 781 397,98 eur.

Preverení plnenia merateľných ukazovateľov bolo zistené, že pred ukončením oprávneného obdobia upravené proporcionálne k skutočne poskytnutému príspevku z EFRR a podľa predpokladaného skutkového stavu realizácie projektu k 31. 12. 2023. Prijímateľ sa zaviazal splniť 8 merateľných ukazovateľov, pričom tri z nich mali upravenú cieľovú hodnotu na nulu. Šesť merateľných ukazovateľov splnil na 100 % a dva na 75 %. Špecifickým výsledkovým ukazovateľom projektu mala byť kratšia vzdialenosť medzi hraničnými prechodmi a skrátenie času cestovania zo SR do HU, čo sa prijímateľovi nepodarilo naplniť v rámci doby oprávnenosti výdavkov do konca roku 2023.

Mestské lesy v Bratislave, projekt „Vývoj ekosystémových nástrojov a služieb pre ochranu a obnovu biodiverzity v BA a Viedni“

Kontrola NKÚ SR zistila viaceré menej závažné nedostatky týkajúce sa najmä dodržiavania lehôt. Prijímateľ nepredložil žiadosť o platbu v stanovenom termíne a v súlade s harmonogramom predkladania ŽoP. Monitorovacie správy neboli predkladané v súlade s harmonogramom monitorovania a indikatívnym termínom predloženia súhrnnej správy. Kontrolná skupina NKÚ SR identifikovala aktivitu, ktorá nebola zrealizovaná v termíne ukončenia realizácie projektu, pričom uvedený nedostatok bol odstránený počas kontroly.

Medzi závažné zistenia NKÚ patrí duplicita pri výkone činností projektového manažéra v oblasti Infocentra Kamzík.

Mestské lesy BA vyňali z výkonu práce svojho projektového manažéra zodpovednosť za riadenie aktivity pracovného balíčka 7. - Infocentrum Kamzík (v sume 29 253 eur), v rozpore so Zmluvou o NFP a Príručkou pre žiadateľa, kde je uvedené, že projekt musí byť riadený ako celok projektovým manažérom. Projektové riadenie v zmysle zmluvy o NFP malo byť totiž výlučne realizované internými zamestnancami MLB, avšak v tomto prípade bolo realizované externou firmou. Uvedeným konaním nedodržali MLB podmienky uvedené v Zmluve o NFP (Príloha č. 2, časť administratívna a prevádzková kapacita partnera).

Nitriansky samosprávny kraj, projekt „Ipolydamásd – Chlaba bridge“

Napriek dostatočnému finančnému krytiu projektu v Zmluve o NFP si prijímateľ neuplatnil svoj nárok na refundovanie finančných prostriedkov v sume 215 313,10 eur, vynaložených za skutočne vykonané práce a poskytnuté služby počas obdobia realizácie projektu v zmysle Zmluvy o NFP a jej príloh.

Nedostatočná projektová príprava a riadenie Nitrianskeho samosprávneho kraja viedli k dodatočnému zaťaženiu vlastného rozpočtu výdavkami, ktoré mohli byť zahrnuté a refundované v rámci pôvodne žiadaného NFP. Vynaložením takto vzniknutých výdavkov Nitriansky samosprávny kraj nepostupoval v súlade s § 31 ods. 1 písm. j) zákona o rozpočtových pravidlách.

Dotazníkový prieskum NKÚ SR

S cieľom získať 360-stupňový pohľad na fungovanie programov cezhraničnej spolupráce oslovil NKÚ SR 320 prijímateľov podpory z programov v rámci dotazníkového prieskumu. Výsledky prieskumu dokumentujú vysoký podiel žiadateľov (50 %), ktorí využili služby externých poradcov vo fáze prípravy žiadosti o NFP;oci programy Interreg fungujú na Slovensku už 20 rokov a ide o tretie programové obdobie. MIRRI SR má zriadených osem regionálnych centier na účely poskytovania bezplatného poradenstva v oblasti čerpania eurofondov, pričom ich cieľom je posilnenie podpory v oblasti prípravy kvalitných projektov a ich následnej implementácie; informácie o eurofondoch a investičných projektoch po celom Slovensku. Najčastejším dôvodom využívania externej

poradenskej činnosti je eliminovanie vysokej administratívnej náročnosti procesov, nedostatočnej komunikácie zo strany riadiaceho orgánu, rozdielnosť legislatívy medzi SR a partnerskou krajinou a pod.

V zmysle realizovaného dotazníkového prieskumu 40 % respondentov uviedlo, že muselo na financovanie/spolufinancovanie projektu využiť cudzie zdroje. S tým súvisí často sa opakujúca požiadavka respondentov na zavedenie predfinancovania zálohovými platbami.

Respondenti najlepšie hodnotili spoluprácu s partnermi a dostupnosť programovej dokumentácie. Najhoršie bola hodnotená celková rýchlosť procesov a s tým súvisiace dodržiavanie lehôt zo strany MIRRI SR. Za rýchlosť procesov udelili mierne lepšie hodnotenie žiadatelia využívajúci NFP z programov Interreg V-A PL-SK a HU-SK, kde bolo MIRRI SR v pozícii Národného orgánu.

Zároveň respondenti vyjadrili vysokú celkovú spokojnosť s prínosom programov Interreg V-A pre ich región. Až 62 % hodnotilo tento prínos veľmi pozitívne, ďalších 33 % ho hodnotilo skôr pozitívne.

Viacerí z nich predložili návrhy a konkrétne riešenia, ktoré by prispeli k efektívnejšej implementácii projektov. Týkali sa najmä zjednodušenia a zrýchlenia procesov (väčšinou kontrolných), zjednodušenia prílohy k žiadosti o NFP, zníženia byrokracie, zlepšenia komunikácie a spolupráce zo strany RO, organizovania väčšieho počtu online školení pre žiadateľov, vrátane praktických ukážok, ďalej sprehľadnenie webových stránok a obmedzenie objemu požadovanej dokumentácie na minimum. Medzi ďalšie návrhy zlepšenia administratívnych postupov patrili: umožniť elektronické podpisovanie všetkých príloh a formulárov v jednotnom systéme, viac prispôsobiť program Interreg pre potreby vysokých škôl aj kultúrnych inštitúcií, zosúladiť postupy a príručky všetkých programov Interreg, inšpirovať sa procesmi, ktoré sa využívajú pri grantoch z EHP a Nórska, založiť fond na výhodný úver (v podobe Štátneho fondu rozvoja bývania), požadovať časť príloh až po schválení ŽoNFP a zaviesť zjednodušené vykazovanie výdavkov.

Podľa známkov, ktoré respondenti prideliť jednotlivým oblastiam implementácie programov Interreg V-A, bol najhoršie hodnotený program SK-AT. Dôvodom bola najmä zrozumiteľnosť programovej dokumentácie, užitočnosť príručiek pre žiadateľov a užitočnosť školení. Druhé najhoršie hodnotenie dostal program Interreg V-A HU-SK, a to najmä za celkovú rýchlosť procesov a dodržiavanie lehôt zo strany MIRRI SR. Najlepšie hodnotenie dostal program Interreg V-A PL-SK.

V najväčšej miere chcú využiť príspevkov z programov Interreg v programovom období 2021 – 2027 prijímatelia, ktorí v PO 2014 – 2020 predkladali svoje projekty z programu Interreg V-A SK-CZ (69 % + ďalších 19 % už podalo svoju žiadosť). Z respondentov, ktorí prejavili záujem žiadať o NFP z programov Interreg v PO 2021 – 2027, išlo najčastejšie o obce, mestá, príspevkové organizácie, vysoké školy a podnikateľské subjekty.

Záver

Výsledky kontroly programov cezhraničnej spolupráce Interreg V-A za programové obdobie 2014 – 2020 poukázali na pozitívnu stránku implementácie projektov v rámci týchto programov. Medzi negatívne zistenia, identifikované kontrolou projektov, ako aj dotazníkovým prieskumom patria:

- vysoká administratívna náročnosť a byrokratické prekážky:
 - komplikované žiadosti a vykazovanie; žiadosti o financovanie boli často príliš zložité, najmä pre menšie obce a neziskové organizácie, ktoré nemali dostatok kapacít na vypracovanie projektov a správu dokumentácie;
 - časté zmeny pravidiel; Zmeny v legislatívnych a finančných podmienkach počas realizácie projektov spôsobovali oneskorenia a dodatočnú prácu pre žiadateľov;
 - dlhé schvaľovacie procesy; od podania žiadosti po schválenie projektu mohlo trvať aj viac ako rok, čo odrádzalo mnohých potenciálnych žiadateľov;
- finančné a ekonomické výzvy:
 - spolufinancovanie; žiadatelia museli zabezpečiť vlastný podiel na financovaní, čo bolo pre mnohé obce a organizácie problémom a to sa prejavilo v nutnosti zabezpečiť cudzie zdroje pre implementáciu projektu;
 - zložitý systém refundácií; vykazovanie a čerpanie finančných prostriedkov bolo často komplikované a zdĺhavé, v mnohých prípadoch sa to prejavilo v dodatočnom navýšení finančného zaťaženia prijímateľa.

Na základe preverených skutočností a získaných informácií možno konštatovať, že programy Interreg V-A v programovom období 2014 – 2020 naplnili a naplňajú svoj účel a cieľ, pričom vyčerpali alokované európske zdroje. Systém je funkčný a účinný a jeho nedostatky nemajú systémový charakter s negatívnym vplyvom na celkové hodnotenie.

Kontrolou bolo preukázané plnenie zazmluvnených merateľných ukazovateľov a prínos implementovaných projektov v jednotlivých regiónoch, čo sa prejavilo najmä v oblasti prihraničnej infraštruktúry a spolupráce, zvýšením cestovného ruchu, konkrétne zvýšenie počtu návštevníkov v predmetných oblastiach, rozvoj športových aktivít, infraštruktúry a pod.

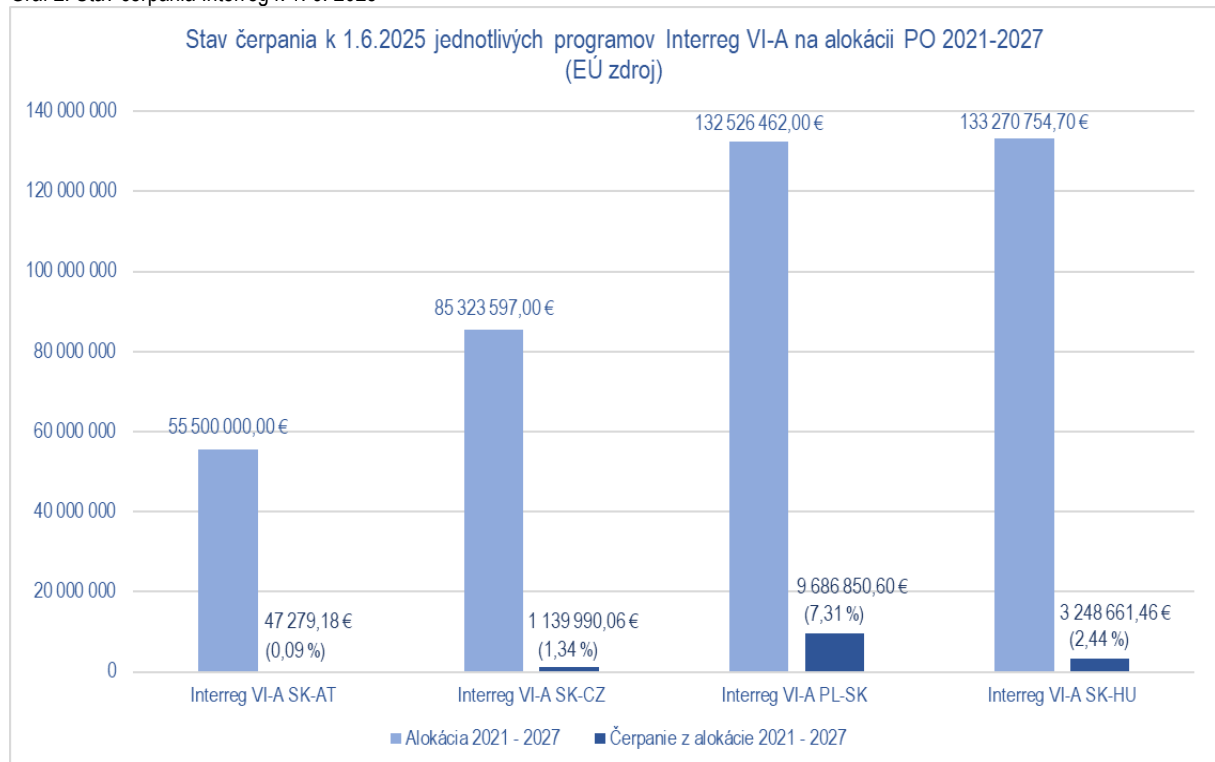
V programovom období 2021 – 2027 sú realizované nové programy Interreg, pričom sa opätovne neskoro nabieha do nového programového obdobia, s čím úzko súvisí nízke, takmer nulové čerpanie financií. Toto pomalé čerpanie sa následne prejaví vytvorením tlaku v posledných rokoch implementácie programu, a tak je predpoklad vzniku rizika nevyčerpania finančných prostriedkov a nenaplnenia cieľov programu Interreg.

Uvedený nepriaznivý stav vypovedá o skutočnosti, že riadiaci orgán nedostatočne odstraňoval problémy identifikované v predchádzajúcom období a v prípade pokračovania v zabehnutých postupoch možno očakávať podobné problémy aj v celom PO 2021 – 2027. Hoci od začiatku nového programového obdobia uplynuli už viac ako štyri roky, programy Interreg aj na konci júla 2025 vykazujú takmer nulové čerpanie NFP.

V rámci programu VI-A Interreg SK-CZ s celkovou alokáciou 85,32 mil. eur bolo k 31. 7. 2025 vyčerpaných 1,81 mil. eur, čo predstavuje čerpanie na úrovni 2,12 % z pridelenej alokácie. Oproti stavu ku koncu predchádzajúceho mesiaca sa čerpanie zvýšilo o 0,59 p. b. S cieľom splnenia prvého míľnika voči EK v zmysle pravidla n+3 (vo výške 5,19 mil. eur) je do konca roka 2025 potrebné na úrovni platobného orgánu vyčerpať výdavky v minimálnej výške 3,38 mil. eur. Ďalší míľnik, ktorý bude potrebné splniť do 31. 12. 2026, je vo výške 12,25 mil. eur. Kumulatívna suma pre splnenie pravidla n+3 do konca roka 2026 predstavuje výšku 15,63 mil. eur. V rámci Programu VI-A Interreg SK-AT s celkovou alokáciou 55,50 mil. eur bolo k 31. 7. 2025 vyčerpaných 92,68 tis. eur, čo predstavuje čerpanie na úrovni 0,17 % z pridelenej alokácie. Oproti stavu ku koncu predchádzajúceho mesiaca sa čerpanie zvýšilo o 0,08 p. b. S cieľom splnenia prvého míľnika voči EK, v zmysle pravidla n+3 (vo výške 3,38 mil. eur), je do konca roka 2025 potrebné na úrovni platobného orgánu vyčerpať výdavky v minimálnej výške 3,28 mil. eur. Ďalší míľnik, ktorý bude potrebné splniť do 31. 12. 2026, je vo výške 7,97 mil. eur. Kumulatívna suma pre splnenie pravidla n+3 do konca roka 2026 predstavuje výšku 11,25 mil. eur.

Prehľad čerpania programov Interreg VI-A, k 1. 6. 2025, (pozn.: k 31. 7. 2025 ešte neboli zverejnené čerpania pre Interreg VI-A PL-SK a HU-SK), zobrazuje nasledujúci graf

Graf 2: Stav čerpania Interreg k 1. 6. 2025

Zdroj: MIRRI SR; spracovanie NKÚ SR

Reakcia kontrolovaného subjektu

Z kontrolnej akcie bolo vypracovaných 18 protokolov o výsledku kontroly a 9 záznamov o výsledku kontroly.

Záznamy o výsledku kontroly, kde NKÚ uzavrel kontroly bez kontrolných zistení, boli podpísané v Meste Holíč, Obci Cífer, Meste Krásno nad Kysucou, Obci Oščadnica, Slovenskom centre dizajnu, Oravskom múzeu Pavla Országha Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, Trnavskom samosprávnom kraji, Národnom poľnohospodárskom a potravinárskom centre a Združení obcí CykloEko.

Ostatné kontroly na subjektoch – Vodohospodárska výstavba, š. p., Slovenské národné múzeum, Obec Martovce, Mesto Senica, Obec Horná Súča, Obec Horné Srnie, Mesto Bardejov, Mesto Levoča, Univerzita Komenského v Bratislave, Mestské lesy v Bratislave, Bratislavský samosprávny kraj, Regionálne združenie Váh-Dunaj-Ipeľ, Trenčiansky samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj, Európske zoskupenie územnej spolupráce Pons Danubii, MIRRI SR a Správa Pieniského národného parku, boli ukončené protokolmi.

Proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení vzniesol voči identifikovaným zisteniam námietky jeden kontrolovaný subjekt – MIRRI SR. Námietky boli vznesené voči trom kontrolným zisteniam. Prvé kontrolné zistenie sa týkalo zaznamenávania a uchovávanía údajov v elektronickej podobe o každej operácii, ktoré boli potrebné na monitorovanie, hodnotenie, finančné riadenie, overovanie a audit kontrolovaných projektov, ako aj zabezpečenie, aby boli tieto údaje zozbierané, vložené a uložené do systému ITMS2014+. Druhé kontrolné zistenie bolo identifikované v nesúlade spôsobu predkladania NMS zo strany hlavného prijímateľa uvedený v PpP a IMP v rámci Interreg V-A SK-AT. Posledná námietka voči zisteniu sa týkala povinnosti národného orgánu zostavovať ročný súhrn konečných auditorských správ a výsledkov uskutočnených kontrol, pričom definuje aj jeho obsah a časové obdobie, za ktoré sa zostavuje, avšak MIRRI SR tieto súhrny nezostavovalo. Podľa oznámenia o výsledku preverenia námietok nebola potvrdená ich opodstatnenosť a neboli zo strany NKÚ SR akceptované.

Všetky kontrolované subjekty sa zaviazali prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a následne zaslať správu o ich splnení, resp. plnení. Plnenie prijatých opatrení bude NKÚ SR v rámci svojej činnosti monitorovať a vyhodnocovať ich adekvátnosť.

Kontakt

Najvyšší kontrolný úrad SR

Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26
☎ +421 250 114 911
✉ info@nku.gov.sk

MIRRI SR

Pribinova 25
811 09 Bratislava
☎ +421 220 928 888
✉ kontakt@mirri.gov.sk

Trenčiansky samosprávny kraj

K dolnej stanici 7282/20A
911 01 Trenčín
☎ +421 326 555 111
✉ info@tsk.sk

Trnavský samosprávny kraj

Starohájska ulica 6868/10
917 01 Trnava
☎ +421 335 559 100
✉ info@trnava-vuc.sk

Nitriansky samosprávny kraj

Rázusova 2A
949 01 Nitra
☎ +421 376 922 911
✉ info@unsk.sk

Bratislavský samosprávny kraj

Sabinovská 16
820 05 Bratislava 25
☎ +421 248 264 111
✉ podatelna@region-bsk.sk

Prešovský samosprávny kraj

Námestie mieru 2
080 01 Prešov
☎ +421 517 081 111
✉ predseda@psk.sk

Obec Cífer

Námestie A. Hlinku 31
919 43 Cífer
☎ +421 911 940 637
✉ sekretariat@cifer.sk

Mesto Senica

Štefánikova 1408/56
905 25 Senica
☎ +421 34 651 5004
✉ sekretariat@senica.sk

Združenie obcí CykloEko

Ul. Bratislavská 5
908 51 Holíč
☎ +421 34 321 0511
✉ katarina.tureckova@holic.sk

Mesto Holíč

Ul. Bratislavská 5
908 51 Holíč
☎ +421 34 321 0511
✉ sekretariat@holic.sk

Obec Horné Srnie

Družstevná 430/1
914 42 Horné Srnie
☎ +421 32 658 8281
✉ ocu.sol@slovanet.sk

Obec Horná Súča

Horná Súča č. 233
913 33 Horná Súča
☎ +421 32 65 19 611
✉ hornasuca@hornasuca.sk

Slovenské národné múzeum

Vajanského nábrežie 2
810 06 Bratislava
☎ +421 2 204 69 114
✉ monika.friedova@snm.sk

Univerzita Komenského v Bratislave

Šafárikovo námestie 6
814 99 Bratislava
☎ +421 2 9010 9475
✉ podatelna@rec.uniba.sk

Mestské lesy v Bratislave

Cesta mládeže 4
831 01 Bratislava 37
☎ +421 918 485 073
✉ info@mlba.sk

Slovenské centrum dizajnu

Jakubovo námestie 12

814 99 Bratislava

☎ +421 2 204 77 318

✉ sekretariat@scd.sk

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum

Hlohovecká 2

95141 Lužianky

☎ +421 37 65 46 122

✉ nppc@nppc.sk

Správa Pieninského národného parku

SNP 57

061 01 Spišská Stará Ves

☎ +421 52 418 1071

✉ pienap@pienap.sk

Mesto Levoča

Námestie Majstra Pavla 4

05401 Levoča

☎ +421 53 451 4001

✉ mesto@levoca.sk

Mesto Bardejov

Radničné námestie 16

08501 Bardejov

☎ +421 54 4862 122

✉ primator@bardejov.sk

Mesto Krásno nad Kysucou

Ulica 1.mája 1255

023 02 Krásno nad Kysucou

☎ +421 41 4385 200

✉ info@mestokrasno.sk

Obec Oščadnica

Nám. M. Bernáta č. 745

023 01 Oščadnica

☎ +421 41 707 94 60

✉ oscadnica@oscadnica.sk

**Oravské múzeum Pavla Országha Hviezdoslava
v Dolnom Kubíne**

Hviezdoslavovo námestie 7

026 01 Dolný Kubín

☎ +421 43 581 61 19

✉ muzeum@oravskemuzeum.sk

Regionálne združenie Váh - Dunaj - Ipeľ

Ďatelinová 315

94639 Iža

☎ +421 918 466 833

✉ euroregion.vdi@gmail.com

Vodohospodárska výstavba, štátny podnik

Karloveská 2

841 04 Bratislava

☎ +421 906 311 111

✉ info@vzb.sk

PONS DANUBII

Námestie generála Klapku 1

945 01 Komárno

☎ +421 905 160 932

✉ office@ponsdanubii.eu

Obec Martovce

Martovce 14

947 01 Martovce

☎ +421 35 76 84 110

✉ info@martovce.sk

Zoznam použitých skratiek

AFK	Administratívna finančná kontrola
AT	Rakúsko
CKO	Centrálny koordinačný orgán
COV	Celkové oprávnené výdavky
CRZ	Centrálny register zmlúv
CZ	Česká republika
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EHP	Európsky hospodársky priestor
EÚ	Európska únia
EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
HU	Maďarsko
IMP	Interný manuál procedúr
Interreg V-A SK-AT	Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovensko - Rakúsko
Interreg V-A SK-CZ	Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovensko - Česko
Interreg V-A HU-SK	Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Maďarsko - Slovensko
Interreg V-A PL-SK	Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko - Slovensko
ITMS2014+	Informačný monitorovací systém 2014+
ITMS21+	Informačný monitorovací systém 2021+
KZ	Kontrolný zoznam
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MLB	Mestské lesy v Bratislave
MS	Monitorovacia správa
MU	Merateľný ukazovateľ
MS	Monitorovacia správa
Nariadenie o európskej územnej spolupráci	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca
Nariadenie č. 1303/2013	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č.1303/2013 zo 17. 12. 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NMS	Následná monitorovacia správa
PL	Poľsko
PO	Programové obdobie
PpP	Príručka pre prijímateľov
PpŽ	Príručka pre žiadateľa
RO	Riadiaci orgán
SK	Slovenská republika
SpS	Spoločný sekretariát

SR	Slovenská republika
ŠR	Štátny rozpočet
VÚC	Vyšší územný celok
Všeobecné nariadenie, nariadenie č. 1303/2013	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006
VV, š. p.	Vodohospodárska výstavba, štátny podnik
VZP	Všeobecné zmluvné podmienky
zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy	zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy
ŽoP	Žiadosť o platbu
ŽoNFP	Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku